

Hoofdstuk 20

Van de sacramenten (1)

- De weldaden die Christus voor Zijn uitverkorenen heeft verdiend worden door de Heilige Geest gewerkt en versterkt: (v/a 1)
- De Heere gebruikt daarvoor middelen:
 1. De prediking van het Woord
 - Hoorbaar Evangelie
 - Werking van het geloof in de *ongelovige*
 - *Rom. 10:17: Zo is dan het geloof uit het gehoor, en het gehoor door het Woord Gods.*
 - Versterking van het geloof in de *gelovige*
 - *1 Thess.: 3:2 u te versterken en u te vermanen van uw geloof*
 - 2. Bediening sacramenten
 1. Zichtbaar Evangelie
 - Versterking van het geloof in de *gelovige*
 - *H.C. v/a 65: en het sterkt door het gebruik van de sacramenten*
- Betekenis sacramenten is stof in deze les

Van de sacramenten (2)

- Wat zijn sacramenten?
- Algemeen:
 - Eed van trouw die b.v. soldaten aflegden
 - Pand of waarborgsom die na het proces aan de winnende partij toekwam
 - Recht tot deelname of toegang bij godsdienstige heidense feesten
- Woord 'sacrament' komt in Bijbel niet voor
 - Wel in de latijnse roomse vertaling
 - Griekse woord 'mysteria' = 'verborgenheid' is vertaald als 'sacrament'.
 - *Efe. 5:32: Deze verborgenheid is groot*
 - Daarom noemt Rome het huwelijk, ten onrechte, een sacrament.
 - Sacramenten zijn verborgenheden, maar niet elke verborgenheid is een sacrament

Van de sacramenten (3)

- In de kerk:
 - Een teken van Gods genade
 - *Gen. 17:11: en dat zal tot een teken zijn des verbonds tussen Mij en tussen u.*
 - Een zegel van Gods genade
 - *2 Tim.2:19: Evenwel het vaste fundament Gods staat, hebbende dit zegel: De Heere kent degenen die Zijne zijn*
 - Echter niet afzonderlijk, maar:
 - Teken EN zegel van Gods genade (v/a 2)
 - Art. 33 NGB: zichtbare waartekenen en zegelen van een inwendige en onzienlijke zaak, door middel waarvan God in ons werkt door de kracht des Heiligen Geestes.
 - *Rom. 4:11: En hij heeft het teken der besnijdenis ontvangen tot een zegel der rechtvaardigheid des geloofs, die hem in de voorhuid was*
- Sacramenten zijn heilige, zichtbare tekenen EN zegels
 - Art. 33 NGB: heilige zichtbare waartekenen en zegelen, van God ingezet, opdat Hij ons door het gebruik daarvan de belofte des Evangelies des te beter te verstaan geve en verzegele;

Van de sacramenten (4)

- Sacramenten zijn door God ingesteld
 - Die het genadeverbond met de uitverkorenen heeft opgericht
 - *Gen. 17:7: En Ik zal Mijn verbond oprichten tussen Mij en tussen u en tussen uw zaad na u in hun geslachten, tot een eeuwig verbond, om u te zijn tot een God en uw zaad na u.*
 - Die de beloften en de vervulling ervan kan schenken
 - *Jes. 43:25: Ik, Ik ben het, Die uw overtredingen uitdelg om Mijnentwil, en Ik gedenk uwer zonden niet.*
 - Die als opperste Wetgever de godsdienst voorschrijft en sacramenten kan instellen
 - *Matth. 15:9: Doch tevergeefs eren zij Mij, lerende leringen die geboden van mensen zijn.*
- EN door de Heere Jezus
 - Op grond van Zijn eigen voldoening en verdiensten
 - Heilig Avondmaal: *Luk. 22:19 doet dat tot Mijn gedachtenis.*
 - Heilige Doop: *Matth. 28:19: Gaat dan heen ...*

Van de sacramenten (5)

- In de sacramenten:
 - Verbindt God Zich aan de uitverkoren
 - *Lukas 8:10: U is het gegeven de verborgenheden van het Koninkrijk Gods te verstaan*
 - Bevestigt God met een eed Zijn verbond
 - *Jes. 54:9: Want dat zal Mij zijn als de wateren Noachs, toen Ik zwoer dat de wateren Noachs niet meer over de aarde zouden gaan; alzo heb Ik gezworen dat Ik niet meer op u toornen, noch u schelden zal.*
- Sacramenten komen alleen voor onder de bediening van het genadeverbond
- Onder het werkverbond waren geen sacramenten
- Waarom niet?
 - Omdat de sacramenten de genade in Christus verzegelen
 - Hand. 2:39: Want u komt de belofte toe, en uw kinderen, en allen die daar verre zijn, zovelen als er de Heere onze God toe roepen zal.
 - 1 Kor. 11:26: Want zo dikwijls als gij dit brood zult eten en dezen drinkbeker zult drinken, zo verkondigt den dood des Heeren, totdat Hij komt.

Van de sacramenten (6)

- Voor de val waren er geen sacramenten:
 - Verzegeling van de beloften was toen nog niet nodig
- Men wijst wel op zgn extra-ordinaire (buitengewone) sacramenten:
 - Ark van Noach
 - Regenboog
 - Doortocht door Rode Zee
 - Manna uit de hemel
 - Bloeiende staf van Aaron enz.
- Dit zijn slechts tekenen en voorbeelden
 - maar geen zegels van Gods genadeverbond
 - Voorbeeld: De regenboog geldt mens en dier. Is een teken van de belofte van Gods algemene genade in de natuur
 - **Belofte:** *Gen. 8:22: Voortaan, al de dagen der aarde zullen zaaiing en oogst, en koude en hitte, en zomer en winter, en dag en nacht niet ophouden.*
 - **Teken:** *Gen. 9:13: Mijn boog heb Ik gegeven in de wolken; die zal zijn tot een teken des verbonds tussen Mij en tussen de aarde.*

Van de sacramenten (7)

- In het O.T. twee sacramenten (v/a 3)
 - Besnijdenis en Pascha

1. Besnijdenis

A. Uitwendige betekenis:

- Inlijving in Israël
 - *Gen. 17:12: al wat mannelijk is in uw geslachten: de ingeborene des huizes, en de gekochte met geld van allen vreemde, dewelke niet is van uw zaad;*
- Genot van de uitwendige weldaden van het verbond
 - *1 Kor. 10:1-4: En allen in Mozes gedoopt zijn*
- Niet van de geestelijke (werkelijke) weldaden
 - *1 Kor. 10: 5: Maar in het meerder deel van hen heeft God geen welgevallen gehad;*

B. Geestelijke betekenis:

- Met smart vrijgemaakt worden van de onreine staat waarin men geboren is.
 - *Col. 2:11: In Welken gij ook besneden zijt met een besnijdenis die zonder handen geschiedt, in de uittrekking van het lichaam der zonden des vleses, door de besnijdenis van Christus;*

Van de sacramenten (8)

- **Besnijdenis (vervolg)**
- **Moest op de 8^e dag gebeuren (v/a 4)**
 - *Gen. 17:12: Een zoontje dan van acht dagen zal u besneden worden.*
- **Ingesteld in de tijd van Abraham (v/a 5)**
 - *Gen. 17:10: Dit is Mijn verbond, dat gijlieden houden zult tussen Mij en tussen u en tussen uw zaad na u: dat al wat mannelijk is u besneden worde.*
- **Dit sacrament gold alleen mannen**
 - *Gen. 17:12: al wat mannelijk is in uw geslachten: de ingeborene des huizes, en de gekochte met geld van allen vreemde, dewelke niet is van uw zaad;*
- **Verzuimd tijdens 40-jarige woestijnreis**
 - *Jozua 5:5: maar al het volk dat geboren was in de woestijn op den weg, nadat zij uit Egypte getrokken waren, hadden zij niet besneden.*
- **Voordat het volk van Israël het land Kanaän in bezit kreeg, moest het besneden worden**
 - *Jozua 5:2: Te dien tijde sprak de HEERE tot Jozua: Maak u stenen messen, en besnijdt wederom de kinderen Israëls ten tweeden male.*
- **Zo zal ook geen ‘onbesnedene van hart’ het hemels Kanaän beerven**
 - *Joh. 3:5: zo iemand niet geboren wordt uit water en Geest, hij kan in het Koninkrijk Gods niet ingaan.*
 - *Hand. 7:51 Gij hardnekkigen en onbesnedenen van hart en oren, gij wederstaat altijd den Heiligen Geest;*

Van de sacramenten (9)

2. Het Pascha

A. Uitwendige betekenis:

- Herdenking van de verlossing uit Egyptische slavernij (v/a 5)
 - *Num.9:2 Dat de kinderen Israëls het pascha houden zouden op zijn gezetten tijd;*
- Woord Pascha betekent 'doorgang' of 'voorbijgang'
Ziet op de nacht waarin Israël uit Egypte uittoog
 - *Ex. 12:13: wanneer Ik het bloed zie, zal Ik ulieden voorbijgaan*

– Uitwendig teken

- Een lam, zonder gebrek, dat geslacht moest worden tussen twee avonden
 - *Ex. 12:5: Gij zult een volkomen lam hebben, een mannetje, een jaar oud;*
 - *Lev. 23:5: In de eerste maand, op den veertiende der maand, tussen twee avonden, is des HEEREN pascha.*
- Waarvan geen been gebroken mocht worden
 - *Gen. 12:46 en zult geen been daaraan breken.*

Van de sacramenten (10)

2. Het Pascha is vervuld in Christus

B. Geestelijke betekenis

- Christus, als het Lam Gods, zou geslacht worden (v/a 7,8)
 - *1 Kor. 5:7: Want ook ons Pascha is voor ons geslacht, namelijk Christus.*
- om de zonden van de Zijnen weg te nemen;
 - *Joh. 1:29: Zie, het Lam Gods, Dat de zonde der wereld wegneemt.*
- en de toorn Gods te dragen.
 - *Jes. 53:8: om de overtreding mijns volks is de plaag op Hem geweest.*
- Geen been is aan Hem gebroken
 - *Joh. 19:36: opdat de Schrift vervuld worde: Geen been van Hem zal verbroken worden.*
- Vreemdelingen die niet besneden waren mochten niet aan Pascha deelnemen
 - Zo hebben ook de 'onbesnedenen van hart' geen recht op de weldaden die Christus voor de Zijnen verworven heeft
 - *Joh. 13:8 Indien Ik u niet was, gij hebt geen deel met Mij.*

Van de sacramenten (11)

- Zowel in O.T. als in N.T. twee sacramenten (v/a 3 en 10)
 - Overeenkomsten:
 - Zowel Oud- als Nieuw-Testamentische sacramenten wijzen op zaligmakend bloed van de Borg en Middelaar
 - *Zie o.a Hebreëën 8*
 - Verschillen:
 - O.T. sacramenten zijn bloedig
 - N.T. sacramenten zijn niet bloedig
- Reden voor dat verschil:
 - O.T. werd gewezen op zaligmakend bloed van de komende Middelaar.
 - N.T. ziet op het volbrachte werk van gekomen Middelaar
- O.T. sacramenten zijn vervallen door het volbrachte werk van de Borg en Middelaar (v/a 9)
 - *Hebr. 7:22: Van een zoveel beter verbond is Jezus Borg geworden.*

Van de sacramenten (12)

- **Dwalingen omtrent de sacramenten**
 1. **Wat betreft de betekenis:**
 - Rome: ze bevatten de genade
 - Luthersen: ze brengen de genade toe
 - Zwingli: zijn slechts uitwendige tekenen
 2. **Wat betreft het aantal:**
 - Rome heeft 7 sacramenten:
 1. De doop
 2. De eucharistie (de mis)
 3. Het vormsel (voor kinderen)
 4. De biecht (voor allen die vormsel hebben ontvangen)
 5. Laatste oliesel (voor stervenden)
 6. De priesterordening
 7. Het huwelijk
 - Al deze roomse 'sacramenten' missen de Goddelijke instelling
- **Gereformeerde, Bijbelse definitie**
 - H.C. v/a 66: De sacramenten zijn heilige zichtbare waartekenen en zegelen, van God ingezet, opdat Hij ons door het gebruik fte des Evangelies des te beter verstaan geve en verzegele; namelijk, dat Hij ons vanwege het enige slachtoffer van Christus, aan het kruis volbracht, vergeving der zonden en het eeuwige leven uit genade schenkt.

Huiswerkvraag

1. Aan welke Bijbelse eisen moet een sacrament voldoen?
2. Waarom is het huwelijk, als scheppingsordinantie, geen sacrament?